LEONIS
ALLATII
ERIDANVS,

Ad Eminentissimum, & Reuerendissimum
Principem

ANTONIVM
BARBERINVM
S. R. E. CARD.

Interprete
BARTHOLOMAEO TORTOLETTO.

R O M AE,
Apud Hæredes Mascardi. M. DC. XXXV.

SVPERIORVM PERMISSV.

Eminentissimo Principi

ANTONIO BARBERINO

S. R. E. CARD.

Ac Legato Auenionensi, Vrbani VIII. Fratris F.

Leo Allatius F.

ERIDANVM, post ingentia illa Legationis Tuæ officia, quibus, nō dico Italiam, ſed Europam facilè vniuerſam Tibi deuinxeras, laudum Tuarum ſpectatorem, Tuaq; in eo nauigatione, è terra inter ſidera tantæ virtutis teſtem relatum, Muſa humilis equidem illa, ſed

qua ob materiam nulla alia excelsior vnquam fuit, aut erit, ante biennium expresserat. Eius Tua semper aurea humanitas non dedignata tenuitatem, conatum hunc benigno vultu exceptum, illustriorem sanè, atq; plausibiliorem apud omnes ingenio, ac prudentia præditos, effecisti. Annon ego itaque improbus, & malè referens Principi optimè merenti gratiam, si in admiratorum Tuorum vota non succederem? Valeas Tu interim diù, multùmque, in quo summa omnium, & Reipublicæ literariæ potissimùm desideria tamquam tuto in loco collocantur.

BARTHOLOMAEVS TORTOLETTVS.

LECTORI S. D.

INglorius labor; at amicitiæ debitus à me susceptus est. in vertendis enim alieni ingenij, alieni idiomatis monumentis, nihil propriū, nisi dictio, nihil decorū, nisi vt plurimùm fides. Cæterùm excors buccina Interpres est, quæ alieno spiritu sonum edit. Nisi vsui fortasse sit rationem addiscere, qua ad alienorum huiusmodi ideam propria efformentur. In Eridano tamen Leonis Allatij V. C. à Græcis ad Latinas Musas traducendo nihil præterea cogitaui, quàm Auctorem, cui pluribus titulis obstrictus sum. Satis mihi rē gratam huic fecisse, qua cum laude omnes, qui sperari alioqui è scriptione possint fructus, minimè confero. Adde Bernardini Bisciæ amplissimi adolescentis, acri, & viuido ingenio, beneficentiaq; in omnes supra quam explicari possit, singulari, meritum, & dignitatem, cui satis me valde facturum intelligebam, si in illud conuenirem, quod ipse maximè concupisse videbatur. Et quidem cum meæ vires eximij Principis ANTONII *Card. Barberini longè infra virtutem, & gloriam sint, quem meo Apolline celebrare (quamquam cupiditas lacessat animum) neque audeo, neque valeo, vehementer lætatus sum, cùm mihi hæc obuia occasio fuit, aliena industria votum meum assequendi. Tu, Lector optime, qui versionum huiusmodi difficultatem non ignoras, laborem hunc meum ea voluntate suscipias velim, vt quicquid in ipso deliqui, tuæ clementiæ, non indignationi, aut derisui materia sit. Vale, Nonis Augustis* CIↃ IↃC XXXIII.

LEONIS ALLATII ERIDANVS.

Interprete

BARTHOLOMAEO TORTOLETTO.

LAetare, atque vale; tibi prospera fundat Olympus.
  Italia hoc imo corde precata tibi est.
Lætare, atque vale, neque sit tibi terminus æui,
  Magnanimi Patrui nobilis effigies:
Cui cõpar mente, ò quantus mortalibus instas;
  Esse olli similem, quàm tibi magnus honos.
Ille gubernaclo sedet orbis; diuidit æquè
  Iustitiam, sceptris, consilioq; potens;
Aurato & nixus solio Pater vnicus omnium
  Quà claudit superas, quà referatq; fores.
Ipse aperit nobis oracula Numinis alta;
  Inde, Deum veluti, tota veretur humus;
Sepositũ à nobis tantùm, quãtùm æthere tellus,
  Est oriens quantùm sole cadente procul.
Tu verò optatum flectis, pariterq; volentem,
  Atque in amicorum munera pulchra vocas.
Lætare, atque vale. nostræ dementia culpæ

Φωσὶν ἀλιξαίνουσ' ἀφραδίησι νόου.
Μήνισεν ἐκπάγλως, εἰ καὶ μάλα μείλιχος ἦεν.
Οὐδ' ὀχαῖς ἔταφον μῆνιν ἔσεισεν ἄπο.
Φλοξὶ δὲ, καὶ λαίλαψι πανείκελος, ἶσα κεραυνοῖς
Δηΐοις ἀμπνείων, κῆρα βροτοῖσι φέρει.
Ενθεν ἔπειτ' ὀλοῆς κεκαφηότα γούνατα νούσοις
Ιμάσσοντ' ἀτμῷ, καὶ πυρὶ θυμοβόρῳ.
Οὐ χρόνιοι κέκλιντο, μινυνθαδίαις δ' ὑπὸ ῥιπαῖς
Δμηθέντες, θανάτου αἶψα νέοντο τάφον.
Τίς ποτε, τίς γ' ἀλέαιτο βροτοὺς κακότητος ἀέλλῃ;
Οὐκ ἔστ' ᾧτῳ Αναξ δῶκε κακὸν φυγέειν.
Πρῶτοι Ιητῆρες, ὅσοις μέλεν οἶτον ἀλάλκειν,
Ψυχῶν, χ' ἱεράων μνήμονες, αἶψα θανόν.
Ιὸς φῶτα δάμαζε, τὸν ἔχεθεν. ἔνθεν ὀρούσας,
Καὶ πυρὸς ὀξύτερος γειτονέοντα βάλεν,
Ηέρι, φάρεσι, παντὶ συνέμπορος. οὐδέ ποτ' αὐτὸν
Κεῖνο φύγοι, τὸ θίγει. λοίγιον ἧκε τόσον.
Ηπίαλοι κεφαλῆς βαρυαχθέες. εἶθαρ ἐπ' ὄσσοις
Πῦρ, οἴδημα, νέφος. οὔασι βόμβος ἔνι.
Γλῶσσα, φάρυγξ τ' ἐλύθροντο. μόλις δὲ παλίρροον ἆθμα
Κίδνατο. τοῦ δ' ὀδμὴ δεινὸν ὄδωδε μυχός.
Αἰθόμενος δ' ἔνδον πολυθαλπέϊ τήκετο δίψῃ,
Φλυκταίναις στικτός, τύμμασί τ' οὐλομένοις.
Ενδὲ δυνπαθίη θυμήρεα πότμον ἐπέσσον.
Δυστήνοις δὲ ταχὺς ῥᾶστος ἐπῆλθ' ἀΐδης.
Αλλ' οὐ μὴν κόρος ἔχε λυγρὴν, καὶ ἀτάσθαλον αἶσαν,
Οὐδὲ κατεκλάσθη πήμασιν Ιταλίης.
Ανδ' ὄτοβον παρέθηξε, καὶ ἄσπετον ὦρσε κυδοιμὸν,
Καὶ στάσεσι χθονίων ὄχλον ἄμερσε πάξας.

Vltorem miſeris quàm dedit eſſe Deum.
Ille, licèt facilis, flammanti percitus ira,
Surda etiam inſontes reſpuit aure preces.
Atque igni ſimilis, tempeſtatiq; profudit
Fulmina, quæ hoſtili iure tulere necem.
Quaſſari hinc genua inceptum, morboq: labare,
Ipſas vel mentes flamma vorabat edax.
Nec tempus dabat atra lues, ſubitò ariete pulſi
In tumuli tetrum decubuere ſinum.
Quis tàm crudeli vitaret fronte procellam?
Nulli permiſit talia poſſe Deus.
Ecce illi ante alios, animis queis cura medendi,
Corporibusq; dati victima prima ſolo.
Hunc virus fundebat humi; mox impete facto
Vicini in fibras ocyus igne ruit.
Aëra corripuit, tunicasq; attacta ſupellex
Nulla fugit cladem; ſic fera peſtis erat.
Pondus iners febris capiti; dant lumina flāmas;
Hìc tumor, hìc nebulæ; bombus in aure fuit.
Guttur anhelantis, tùm lingua cruore rubebāt;
Ibat ab infando ſpiritus ore grauis.
Combuſtæ interiùs venæ; ſitis ignea labris;
Vlceribus lethum puſtula tetra dabat.
Fata tamen tanto in luctu dilecta ſubibant:
Quæ cita mors, miſeris eſt ea grata viris.
At nondum ſatiata feræ vis aſpera ſortis,
Nec ſat ſons pœnas Auſonis ora luit.
Ecce acuit populos in bellum, & miſit in arma;
Eripuit patriam ciuibus ecce furor.

Δὴ γὰρ Ἄρης τε, Κλόνος τε, Φόβος, καὶ θοῦρις Ἐνυὼ
Θρακῶν ἐξ ὀρέων Ἰταλίην ἐπέβαν.
Ἔνθε νιφὰς πολέμοιο, κλύδων δοερὸς, ἄρεος ἔργα,
Ἀλλήλων τε φόνοι, ἄστεά τ' ὀλλύμενα.
Δῆειν ἐπ' ἀντιβίων στίχα τρέψατε. τοῦ χάριν ὔμμι
Βουλέεσθε φόνου παρποδίου νεφέλην;
Σχέτλιοι. οὐ γὰρ ἔοικε. τὸν ἄφρονι χειρὶ πιέζεις,
Τὸν πέφνεις, ζαυτοῦ γείτονός ἐστι κάσις.
Φείδεο σῶν μηρέων τὸ δ' ἐρεύθεται αἵματι γαῖα,
Οὐχ ὁρᾷς; σπλάγχνων σῶν ἄπο εὐρὺ ῥέει.
Τοῦ σὺ καλῶς τὸ πάροιθεν ἀνείκεες ἔργον ἀεικὲς
Μηδείης, Πρόκνης, Τυδέος, Ἱππομένους,
Αὐτονόης, Δίρκης, ὅ, τ' ἰδὼν ἠλεύατο Φοῖβος,
Ἀτρέος, Ἁρπάγου τ' οὐκέτ' ἀνεκτὰ χρέη,
Αὐτὸς ἐὼν πάντων ὁ λοώτερος. οὔ σε λέαινα
Θήλασεν, οὔ σε πέτραι, οὐδὲ θάλασσα τέκεν.
Καὶ φρένες εἰσ' ἀδάμαντος, ἀμείλιχον ἦτορ ἐτύχθη,
Χαλκέλατον στῆθος, λύσσα κυκῶσα φόνον.
Οὐδ' ὑπάλυξις ἔγεντο βροτοῖσιν. ἀρείονος ἀλκῆς
Τοὔργον, καὶ χρῄζει θειοτέροιο νόου. (μοις.
ΟΥΡΒΑΝΩι τόδ' ἔκλωσε, καὶ ΟΥΡΒΑΝΟΙΟ συναί-
Πήματος ΟΥΡΒΑΝΟΣ ῥοῖβδον ἀποσκεδάσει.
Οὐ κατέτεινε μακρὰν, δὴ γὰρ ῥὰ φιλαίσιμός ἐστιν,
Ἄτην, ἀργαλέης δ' εὗρε νόσοιο λύσιν.
Ἔννεπε δ', ἐκκαλέσας ΑΝΤΩΝΙΟΝ, ἔμφρονι μύθῳ.
Αὐτοκασιγνήτου προσφιλὲς ἄμμι τέκος.
Τέκνον ἐμοὶ πολύθεστε, γεγὼς μερόπεσσιν ἀρωγὴ,
Ἄμπαυσις καμάτων, τειρομένοισι σέλας.
Βάσκ' ἴθ', ὅπῃ πολέμου χειμὼν μέγας ἀρχὴν ὀρίνει.

Quippe Timor, Mars, & flagro Bellona trifulco
Italiam è rigidis appetiere plagis.
Martia tẽpeftas hinc belli, & nimbus in haftis;
Alternæ cædes, oppida ftrata folo.
Quò ruitis miferi? Conuertite robur in hoftes;
Cur auidè infertis mutua fata fimul?
Scilicèt haud operęprętiũ eft: quẽ ftultus arena
Extendis, frater, fi fapis, ille tibi eft.
A membris abfifte tuis; quo polluis agros,
Vifceribus fanguis, diffluit ille tuis.
Quid tu damnabas antehàc crudeliter acta,
Medeæ, Prognes, Tydei, & Hippomenis?
Autonoes, Dirces, & (quod fol horruit) Atrei,
Arpiagæq; (hominum quam fera facta nimis)
Cum grauius fis ipfe nefas? non faxa, nec vndæ
Te tulerunt, mammas nec Lea fæua dedit.
Mens tamen eft adamas, cor implacabile, pectus
Aeris opus; rabies eft tibi cædis amans.
Nec patet effugium mortalibus; indiget altæ
Id magè Virtutis, confilijq; malum.
VRBANO rem fata dabant, affinibus olli
Infuper VRBANI eft perdere Martis opus.
Nec mora, nã pronus populis afferre leuamen
Tollendi reperit prælia tanta modum.
Atque ait accito molli fermone Nepoti.
Germani ò germen nobile, nofter amor.
Fili optate mihi, columen mortalibus ortum,
Lux faufta afflictis, deq; labore quies.
Vade age, quà belli terras vis atra fatigat,

Quà Mars in Martem fulmina toruus agit,
Quà genus humanũ peste, atq; laboribus optat
Perdere, & infensus noxia tela ciet.
Vade age,te ostēde implacidis;hic nutus Olym-
Nuntius i dulcis,dulcia voce ferens. (pi est,
I puer,& mea,quæ Domini sunt,accipe verba,
Sollicito (id iubeo) sit mora nulla pedi.
Flecte hostes furijs actos, odia aspera Regum
Verte in fas, votis omnibus æqua refer.
Paruit ANTONI probitas, subitoq; recessu
Soluit in optatam mollia crura viam.
Victor equus de more velut certamine coram
Hinnit, & ad stadij spumeus ora volat.
Verberibus pulsũ crebris quatit vngula cãpum,
Vincula nec patitur, quæ posuere moras.
Ast vbi curriculi data copia, flatibus Euri
Terga fugæ haud illum videris æqua dare;
Nãq; in principio aut cernes, aut tãgere metã;
Hos inter medius lumina fallit ager.
Haud secus excipiēs magni præcepta Parentis,
Iam tu carpis iter, iam loca mæsta subis.
Mira ferã; tum saluus ades,tum fronte salutem
Fers, quorum dubijs vita natabat aquis.
Nec noxæ tenuere pedem; remeare valentes.
Præcipis innumeros in sua tecta valens,
Vt radius micat ecce tuus, Discordia,Mauors,
Ira fugit, populis reddita tuta quies.
Das,habeant vt opes patrias,mollemq; iuuentã
Annuis Aonidum carpere posse rosas.
Scuta

Πόρπακ᾽ ἐπ᾽ ἴσον ὕφηνεν ἀράχνια. ἔγχεα δ᾽ εὐρώς
Δάμναται. οὐδ᾽ ἀΐω χαλκοβόαν ὅμαδον.
Νήδυμος ὕπνος ἔχει με ἐπὶ βλεφάροισιν ἐφίζων.
Καὶ βείθουσι δόμοι ἡδέσι συμποσίοις.
Οὔτις ζοίγ᾽ ἀπόφησεν ἐναντίον. ἀλλ᾽ ἅμα πάντες,
Εἶκον πειθέντες σῇσιν ἐφημοσύναις.
Φοῖβος ἐπαντέλλων κέδασε κνέφας, ᾧ περὶ κόσμος
Τήκετο, νοσφισθεὶς ἀγλαΐης προτέρης.
Ἑρμῆς σῶκος ἔηθ᾽ ἐριούνιος, υἱὲ Λήδης,
Ἡρακλέης τε βροτοῖς ἄμμιν ἀλεξίκακος.
Τεῖχος, πύργος ἄσειστος, ἀλεξητήριον ἄτης,
Ἠδὲ Σαωτήρων λοισθιόπρωτος ἕδρα.
Οὖλέ τε, καὶ μέγα χαῖρε. Θεὸς νύ τοι ὄλβια δόμ
Ὄλβι᾽ ἐν ὀλβίστοις Ἰταλίης πρόμαχε.
Ἤδη τέρμα μύθων, καὶ ἐρός σε παλίντροπον αὖθις,
Ἐκτελέσαντα πόνον πρὸς δόμον ἴχνος ἄγειν,
Ἀλλ᾽ οὐ μὴν ἀγέραστον. ἐπεὶ ἀντάξια μόχθων
Σοὶ τάδ᾽ ἐπευτύνει οὐρανός, αἶα, ῥόος.
Τίς δ᾽ αὖ κεῖνα φράσαιτο λόγος. ῥεχθέντ᾽ ὑπὲρ αἶσαν
Μύθων ἐστὶ χρέος πουλύτι θειοτέρων.
Μοῦσα σὺ ταῦτα μέλιζε. σὺ γὰρ καὶ σύνδρομος Ἥρῳ
Ἑσπομένη ζαθέων εἶδες ἄποιν᾽ ἀέθλων.
Ἤδη μὲν προσίκανεν, ὅπη περιμήκεες Ἄλπεις
Ἀμβαίνουσι πόλον πρώοσιν ὑψιλόφοις.
Καὶ χθόνα πιαλέην, βαθυχεύμονος ὕδατος ὁλκοῖς
Βρεχθομένην πλαγίως αἶγας ἔχουσι φίλαι
Φαίης κεν ταχέεσσιν ἐϋστεφάνοισιν ἀρούρας
Ἱπποκρότους θεάτροις ἤϋτε κληζομένας.
Ἑξείης δ᾽ ἑκάτερθ᾽ ἐπὶ πεζήεσσι κορύμβοις

Γνάμ-

Scuta super telas prætexit araneus; enses
Est caries; sonitus nec ruit ære ferox.
Me dulcis tenet inde sopor, fouet inde pupillas;
Exundant epulis, lætitiaq; domus.
Aduersum te nemo tulit contraria vota,
Consilijs omnes succubuere tuis.
Sol oriens pellis tenebras, queis tabuit orbis,
Nudatus specie, muneribusq; suis.
Vtile Mercurij es sydus, Ledæaq; proles,
Alcidæq; hominum dextera fausta malis.
Tu murus, turrisq; potens, medicinaq; morbi,
Spesq; prior salui, posteriorq; soli.
Lætare, atq; vale; tibi prospera fũdat Olympus,
Tutorum Italidis gloria summa plagæ.
Iam labor ad metã est; postquã cõpleueris, altæ
Te decet in Patriæ Templa referre pedem.
Non indonatus venies; pro munere namque
Gloria; sic statuunt sydera, pontus, humus.
Porrò quæ vox sufficiat præstantibus orsis?
Illa quidem dios debet habere modos.
Musa, cane, Heroëm quandò comes ipsa secuta
Actæ vidisti præmia magna rei.
Ille quidem accessit, curuis ambagibus Alpes
Quà caput ad Cæli limina celsa ferunt.
Ac terram varijs, latèq; fluentibus vndis
Haud parili immitem conditione rigant.
Oppida quadrupedũ dicas pede pulsa sonantũ
Clausa theatrali mœnibus esse modo.
Ordine sulcantur super alta cacumina longo
Arte

Γνάμπτον) δολιχαῖς ἄντα κάταντα τρίβοις
Μέσφα πέδῳ προσέκυρσαν ἀπείριτον. ἀμφὶ δ' ἀλωὰς
Εὔβοτος εὐεργὴς καρπὸν ἄρουρα φέρει.
Βάθρεις ἧχι πέπηγε πόλις χθαμαλαῖσι παρ' ὄχθαις
Ηριδανοῖο, δίκαις ἔμπεδα ναιομένη.
Ταυρασία πολύφημος, ἀεισογόνων ἕδος ἀνδρῶν,
Εἰ καὶ πρόσθε μάχαις κάμμορος Αννίβεω.
Σοὶ τόδε τέρμα μόγων ΑΝΤΩΝΙΕ. μὴ σὺ Θεάνου
Νῦσαν, μὴ στήλας εὗρεν Ηρακλέους,
Στήλας τηϋσίας ὅλων ἀπατήματα μύθων.
Στήλας αὐτὸς ἔθου στεῤῥοτέρας λιθάκων,
Στιλπνοτέρας ἀδάμαντος, ἐν ἀῤῥήκτοισι θεμέθλοις
Εστήξας, κραδίαις ἀπασίαις μερόπων.
Τῶν δ' αὖτ', οὐ γὰρ ἔνεστι πελώρια ἔργ' ἀποτίσαι,
Μνήστεσ' ἀστηραύτοις σοὶ φορέσουσι χάριν.
Νισσομένου δ' οἴκονδε λιλαίετο γαῖα, καὶ αἰθὴρ
Αὖθις ἀφισταμένῳ νῶτον ὑποστορέσαι.
Ελδωρ δῆριν ἔφυσε, κακὸν μέγα δῆρις ἀρούρη
Ηπείρῳ. αἰθέρι λοιγὸς ἔλαυνε νόσος.
Φοῖβος δῆριν ἔπαυσε. τίνι φρένα μηνῖς ὀρίνει;
Η οὐχ ἅλις ἄμμε πάρος ξυνὸς ἔθλιψε φόνος;
Σχέτλιοι ἀκράαντον ἐρίζετε. μόρσιμον οὕτω
Πάρφυκτον. Μοιράων εἴγ' ἐπέκλωσε λίνα.
Ηριδανῷ τόδ' ἔδωκαν, ὅπως βασιλεύτερος ἄλλων
Εξοπίσω ῥεύσει χεύμασιν ἀργυρέοις.
Δῶρον, ὅταν Φαέθοντα Διὸς κατέπρησε κεραυνὸς
Παῖδα φίλον, γναμφθεὶς ἄλγεσιν ὑμετέροις.
Κεῖνος γάρ ῥ' ἐγέραιρε σόον, καὶ δέκτο πεσόντα,
Οὐδ' ἀδάκρυς κόλποις θῆκε θανόντι τάφον.

Arte laboratis ante, retroq; vijs;
Dum latum in campũ veniãt, vbi pinguis aratro
Spiciferam Cererem ſciſſa refundit humus.
Eſt ibi ad Eridani ripas, quà labitur infans,
Firma Vrbs aggeribus, iuſtitiaq; magis,
Taurinum, genitrix clarorum Auguſta Virorũ,
Paſſa licet quondam Punica tela fuit.
Hìc labor, ANTONI, ceſſat tuus. haud tibi Bac-
Aras, haud metas Herculis eſſe velis: (chi
Stultorum metas, & anilia carmina; metas
Firmiùs, ac ſaxo, Tu tibi, magne, locas,
Inferior quibus eſt adamas; in cordibus altè
Firmantur memores, ingenioq; virum;
Qui grates tibi agent rerum pro pondere tanto
Manſuras, poſſunt haud quibus æqua dari.
Tendere te in reditu petierunt Terra, Polusq;
Rurſus iter, famulos quo tibi rurſus agant.
Ex deſiderio bellum; nouus imminet ignis
Telluri; pallens æthera peſtis habet.
Corripuit Phœbus. Quæ mentẽ inſania vexat?
Num ſat communes haud domuere rogi?
Quæ lis eſt, miſeri, de re, quam fata vetarunt?
Nemo fugit, Parcæ quod ſtatuere colo.
Eridano hoc vni dederunt, argentea portet
Regificus poſthàc vt ſua dona ſalo;
Noſtræ ſolamen prolis, quam fulmen aduſſit;
Ingemuit noſtro ſcilicèt ille malo.
Excepitq; ſinu reuolutam, & honore ſepulchri
Ornauit mæſtis officioſus aquis.

Sic

Η, καὶ Εννοσίγαιος ἄγεν μεγακήτεα νῆα,
  Τειγλώχινι θένων ἀντιβίους ἀνέμους.
Καὶ γὰρ ποιμὴν ἦσο φέρων οἰήϊα νηὸς,
  Ηδ᾽ ὡς ἵππος ἑῷ πείθετο ἡνιόχῳ.
Πρὸ τὸ πλόος, τεμένεσσι παρείκελος, οὔρεσιν ἴση,
  Εἰζορόωσι σέβας, θάμβος ἔτ᾽ ἐσσομένοις
Ην ἐβένῳ τ᾽, ἐλέφαντι τετυγμένη. ἐν δ᾽ ἄρα τέκτων
  Δοῦρα τά μοι βήσαις ἀβροβίων Αράβων.
Τῷ ῥα θύοις περιχυθεῖσα δι᾽ ἠέρος ἄμβροτος ὀδμὴ
  Σμύρνης, καὶ καλάμου νέκταρ ἄδωδε φίλον.
Οὐ τόσον Αρτέμιδος κηώδεος ἔνδοθι νηοῦ,
  Θηητὸν θεναρῶν ἔργον Αμαζονίδων,
Οὐ τόσον Απόλλωνος ἐν ἀμφιρύτοισι δ᾽ αὐλοῖς
  Δήλου, ἐ γλαφυροῦ ἔνδιον Ασσυρίου.
Μὴ λέγε μοι τ᾽ Αμμωνος. ὃν εἵσατο κοίρανος αἰάων
  Αιγιόχῳ Ρώμη, Παλλάδι Κεκροπίδαι
Οὐδενόσωρον ἄθυρμα πέλεν, καὶ νήματ᾽ ἀράχνης.
  Νηῦς δέ γ᾽ ἀγαυοτέρη, ἢ γὰρ ἔοικεν, ἔλω.
Ενθ᾽ ὑάκινθος, ἴασπις, ὀπάλλιον, ἔνθα τοπάζου
  Αἴγλη, σαπφείρου τ᾽, ἔνθ᾽ ἀπέλαμπ᾽ ἀδάμας.
Δοῦρα δὲ χρυσείοισι πεπαρμένα γήθεεν ἥλοις,
  Παντόσε σπειραίοις νήμασι κλωθομένη.
Τίς ταῦτ᾽ ἐξεπόνησε; τίς ἔγραφε γράμματα κεῖνα;
  Ζεῦ πάτερ. ὦ τέχνης, ὦ φρενὸς, ὦ χάριτος.
Μὴ κίνει βιόωντ᾽. ἀπόδ᾽ ἴσχεο χεῖρας. ἐς αἴθραν
  Αὖθις ἐπαΐξει. νῦν πέφυγεν ἔποψ.
Λαῖφη, σπεῖρα, χαλινὰ, γύαια, κάλω, λίνα πάντα
  Κῶος ἔτευξε γυνὴ δαίδαλ᾽ ἐπισαμένη.
Αρμα σὺ τόσσον ἔβης νικηφορίαισι μεμηλὼς

Sic ait. At quatiens Neptunus littora puppim.
Impulit, ac tumidos iussit abire notos.
Ipse dabat magnæ rector nam lora carinæ;
Firma velut docilem dextera flectit equum.
Virgo erat hęc (nostro venerãda, & mira futuris
Seclis) par Templo, & montibus æqua ratis.
Ex ebeno radiabat ebur; regione Sabæa
Transtra tulit molli deliciosa faber:
Propterea mytrhæ, & calami spirabat odorem
Aluus, & ambrosium nectar olebat ebur.
Dianæ haud tanto sudarunt vnguine Templi
Atria, Amazonidum nobile gentis opus;
Haud tantùm efflarunt circundata Delia ponto
Fana, nec Assyrio Numine culta domus.
Ne refer Ammonis, ne quod Regina locauit
Roma Ioui, Natæ Cecropidæq; Iouis.
Qualis araneoli labor, hæc delubra fuere;
Nauis (sic decuit) clarior ista fuit.
Sapphiro; & fulua flagrabat iaspide circum,
Lux adamantis erat, luxq; hyacinthe tua.
Gaudebant aureis tabulata hærentia clauis,
Palladiæ obducunt vndiq; texta manus,
Tantum quis potuit? quis talia, Iuppiter, orsus?
O artem, ò aciem iudicij, ò Venerem!
Quisquis ades, ne tange manu, pictura volabit;
Viua est; in Cælum iamq; refugit epops.
Vela adeò, funes, fræna, armamenta, rudentes
Explicuit docta fœmina Coa manu.
Currũ, Heros, tantũ tenuisti, & in agmine victor
Qua-

Qualis apud Danaos, præmia ſumma refers.
In ſolioq; ſedens præ Regibus alta tuliſti
Sceptra, quibus terræ iura, mariq; dares.
Annuis, & mora eſt celeri iam prora natatu;
Subdebat placidos mobilis vnda ſinus.
Adſunt egreſſi pelago Tritones aperto,
Aequorea Eridani concha ſub amne ſonat.
Nymphæ dein fluuij lætas duxere choreas;
Voce cohors auras, & pede pulſat aquas.
Ibant quinetiam properæ, montana tenebant
Quæ loca, quæ liquidos incoluere lacus;
Rheniades, Trebiæ, Benacides, Orgades, Hadrę,
Cluſiades, Lariæ, Lambriadesq; ſimul;
Innumeræq; aliæ, quas circum immenſa Deorũ
Saltabat ſpecies, qui nemora alta colunt.
Vnus carmen eras cunctis, quì ſcilicet vno
Virus ab aſpectu fugerit omne tuo.
Quì timor exceſſit belli, tranquillaq; portum
Pacis habet longo gens labefacta malo.
Nec furit inuidia quiſquam, aut aliena fatigat;
In bona prædonem nec malus vrget amor.
Omnia tuta ſilent, pugnæ vel nomen abactum:
Serior, optatus ſed nimis, ipſe redis.
Lætare, atq; vale; tibi proſpera fũdat Olympus.
Roma reuertenti hoc magna precata tibi eſt.
Cum verò inciperes procedere dulcè renidens,
Aether ſe aurata condidit in nebula;
Aureus, & pluuijs deſcendere nubibus aurum
Iuſſit, quale Rhodi Iuppiter ante pluit.

Τῶπερ νῶτον ἔκλυσε πέδου, ποταμοί τε ῥεέθροις
Πληθέντες δίζοντ' ἄλλα κέλευθα ῥόων.
Ὤχθισας ἀθρήσας αἰθέρος μεταμώλια δῶρα,
Χρυσόν τ' ἀέῤῥουν, οὐ δεδαῶτα μύειν.
Τοῦ πέρι ἀφραίνησι κακαῖς τιτώμενον ἄταις
Πᾶν γένος ἡμερίων. οὐδέποθ' εὗρε κόρον.
Τίπτε βροτοὶ μαίνεσθε; τίνα τόσος οἶστρος ἐλαύνει
Ὑμέας; χρυσὸς ὅδ' οὐκ ἔμπεδος, ἀλλὰ ῥέων.
Αὐτοὶ τόνδε δέχεσθε. καὶ ὑψόθι πῆχυν ἀνίσα,
Χρυσὸν ἐπομβρήσας, τοῖς ἐθέλουσιν ἔχειν.
Πλοῦτον μὲν κατέχουε πολὺ πλέον, ἤ ἔπερ αἰθὴρ,
Καὶ μόνιμον, χρήσει τ' ἄρτιον, οἷσι πάρα.
Θαῦμα μέγ', αἰθέρι μὲν γὰρ ἔθεν ἐπέβρεχεν. ὄμβρος
Ὄμβρῳ λωτίασεν, καὶ ψεκάσι ψεκάδες.
Εἴκαθεν οὐρανίη χρυσοῦ χύσις. ἦρε δὲ νῖκος
Χερσαίη, προμάχου ἡμετέροιο κλέος.
Καὶ Πάδος ἐσκίρτησε, καὶ ἤλατο, αὐτίκα δ' ἔστη
Ἡσυχα δουλωθεὶς ΒΑΡΒΕΡΙΝΗι παλάμῃ.
Εἰς γάλα ῥεῖθρον ἄμειψε μελίῤῥυτον. ἤδυσε νέκταρ
Οὐ κόρον, οὐ λώβην μήσατο πιομένῳ.
Καὶ χλοεροῖς καλάμοις θελγώσατο ἀμφὶ περὶ
Ὄχθας, καλλιβόων ἔνδι' ἀηδονίδων.
Δένδρεα δ' αὐτὸ πρέμνα παραὶ κρημνοῖο κιόντα
Εὐθὺς ἐπεασδύοντ' ἀμφοτέρωσε ῥόου.
Σφίγκτα δ' εὐπλέκτοισι γεφυρωθέντα κορύμβοις,
Καὶ πυκινοῖς θάμνοις ἴδεϊ θῆκαν ἄκος.
Χθὼν ὅσα φύλλ' ἀνέπεμψεν ἐν ἔαρι, ὅσα κορύσσει
Κύματα ἐν πελάγει φοιταλέος βορέης,
Ψάμμος ὅσος ποταμοῖς, ἀμέτροις τ' ἐνὶ βένθεσι πόντου

Χι-

Alueus oppletur, ripis sublimior amnis,
Ambitione nouas quærit abire vias.
Iacturam Cæli doluisti, & inutilis auri,
Irrita quà pretij dona fluentis erant.
Quod gen⁹ humanũ scelerata indagine quęrẽs,
Et furit, & miseris æstuat vsque malis.
Quod vos,mortales,œstrũ?quę insania torquet?
Hoc aurum,hæc species nõ manet,ecce fluit.
Vos hoc accipite,& sustollite ad ęthera palmas,
Haud cupidis fuluæ se negat imber aquæ.
Ast effudit opes meliores talibus Heros,
Quarum firma quies, aptior vsus erit.
Mirum est;è terra in Cælum pluit, obuius imbri
Est imber, guttis gutta refundit aquas.
Aethere cessatum tandem; victoria terræ
Contigit; hæc nostri gloria tota Ducis.
Subsilijt pater Eridanus, subitòq; quieuit;
Indidit ANTONI fræna verenda manus.
In lac conuertit latices, & amabile nectar;
Non satias inde est, non mala potor habet,
Et viridi resonas velauit arundine ripas,
Occinit Ismarijs quà Philomela modis.
Ardua præcipites flexerunt bracchia trunci
Hinc,atq;inde,vagas quà tenet agger aquas.
Curuata in pontem ramis per mutua nexis
Aduersus soles vmbra ferebat opem.
Quot frondes dat vere solũ,quot in ęquore flu-
Arctoę iactant noxia flabra plagæ. (ctus
Quot mittunt imbres nimbi,quot voluit arenas

Κινεῖται, ὄμβρον τ' ἠέριαι νιφάδες.
Φῦλα τόσα χθονίων, καὶ ἔθνεα μυρία γαίης
Ἐρρέεν αὖ τελετὴν σοὶ τότε ῥεζομένην.
Πασσυδίῃ δ' Ἀλπέων κορυφὰς, ῥωχμούς τε λιπόντες
Κένζωνες, Λίγυες, Ναντυάται, Βάραγροι.
Οἵ τ' Ἐβρέδουνον ἔχον, καὶ Ὠκελον, ἠδὲ Βειβαύτου
Γαῖαν, Ἐνυαλίου θ' ἱερὰ παρ Δυρία.
Οἵ τε Βέσουλιν ἔναιον ἀεὶ νιφόεντας ἐναύλους,
Ἔνθεν ἀναβλύζει ἄφθονα ῥεῖθρα Παδοῦ.
Οὐέρβιοι δ' ἐπὶ τοῖσιν, ὅσοι δυσχείμονα κόλπον
Λάριον οἰκοῦσιν, γείτονες ἠϊόνων.
Ος γ' ἐέρωτε, νότῳ τε κορύσσεται οἴδματι θύων,
Ἅλς ἅτε, λιμνοπόροις κῆτα μέλαιναν ἄγων.
Πέργαμον οἵτ' ἐνέμοντο, πόλιν γ' ἀνέρον ταλαεργῶν,
Οἰκία Μουνδίλεω, καὶ Νεόκωμον ἔχον.
Ραιτῶν ἀγχιθύρον Κῶμον παλάμαισιν ἀάπτοις
Ἠθ' αὖ ἀπαὶ βάθρον κείμενον, αἰνὸν ἄχος,
Εἰμὴ σ' Ἑλλήνων στρατὸς ᾤκισεν, ἠδὲ παλαιὰν,
Ἀλλὰ φίλην Κῶμον σῶσεν ἐπωνυμίην.
Ὀμβρῳ ἐπερρώοντο πανείκελον ἔθνος Ἰσόμβρων,
Κτίστορ ἀειζώου Κεκροπίδος γενέης,
Οἵ τε Μογουντιακὸν, καὶ ἀρρήκτοισιν Ἀχέρρας
Τείχεσιν εὐερκεῖς πάτριον οἶκον ἔχον.
Αὐρεόλου τε γέφυραν ἐπὶ προχοῇσιν Ὑβέρτου.
Τοὺς δὲ μετ' Αναμάρων ἀθρόος ἷκεν ὄχλος.
Ἠδὲ Πλακεντίνων, ἄλλων τ' ἀπερείσια φῦλα,
Τοῖς μέχρι Παρμητῶν γῆς προχυσις τέταται.
Τῶν, ῥάον ἐκβάλλων, Σκαῦρος μακέλαισι λαχήνας
Τέρσετ', ὃ καὶ στρώσας ἀξαπὸν Αἰμιλίην.

Fluuiorum eluuies, & vada cæca maris.
Vndique tot gentes,totq; agmina læta fluebāt,
ANTONI feſtum concelebrare diem.
En ſummas Alpes,conualliaq; ima relinquunt
Centrones, Ligures, Nantuatæ, Baragri.
Quiq; habitant Ocelū, Ebrodunū,orāq; Brigāti.
Necnon ad Duriam Martia ſacra colunt.
Qui Beſulim (ſemper niuibus candentia ſaxa)
Vnde caput referunt flumina magna Padi.
Prȩterea Orobij, qui tempeſtatibus acti
Inſiſtunt Larij littora longa lacus.
Quàq; Eurusq; Notusq; atque vnda ſimillima
Pulſatæ inten tant funera nigra rati. (pōto
Bergameāq; terunt(gens fœta laboribus) Vrbē,
Mundilȩ & Comum,qui tenuere domum.
Comū Rȩtorū quondàm propè cuſpide versū;
Aequa propè (heu facinus) mȩnia facta ſolo;
Ni te ſeruaſſent Graij, ciuesq; dediſſent;
Fama ſub antiquo nomine grata manet.
Imbri erumpebat par denſo Inſubria tota
Aemula,quæ ſtatuit mœnia Cecropijs.
Quiq; Moguntiacum, qui tutas aggere Acerras
Pro patria, & laribus (nobile munus) habēt.
It comes Anamarū populus, pōtemq; peragrat
Aureoli,atque vndas,amnis Vberte,tuas.
Inde Placentinæ gentes, atque agmine longo
Quȩcumque ad Parmam pinguia culta ſerūt.
Quà ſiccauit humum effoſſa legionibus vnda
Scaurus,& Aemilium marmore ſtrauit iter.

Cœnomanos iãq; ipſe tenes,decora ardua belli,
Benaci è viridi quà fluit amnis aqua,
Mincius, Artelicæ qui proximus, & pede flexo
Pergit arundineis pictus vbique ſatis;
Dũ faciũt vada magna lacũ media Inſula ſurgit,
Inſula Mantoæ gloria ſumma fugæ.
Vrbs olim Charitũ ſedes, & in vrbibus aſtrum,
Tàm felix opibus, quàm generoſa viris;
Virgilij cunis ſed maxima; Theuthonis at nunc
(Heu) iacet hoſtili penè ſepulta manu.
Vrbem, non Vrbem, miſerans, ſic eſſe iubebas
Felicem, ſeclis tot velùt ante fuit.
Lætare, atq; vale, tibi proſpera fũdat Olympus.
Roma reuertenti hoc magna precata tibi eſt.
Sylua erat arboribus denſis, vbi nobile Templũ
Phœbo olim, ſupplex incola thura dabat.
Peruia tecta probis; iuſsũ procul eſſe profanos;
Iuſtitiæ cunctis lanx erat æqua loco.
Pręcipiti Phaeton ruit aſt vbi funere, quando
Tractauit digito lora paterna rudi.
Arboribus cinxere locum, circaq; cadauer
Induerunt piceæ tegmina longa togæ.
Inde Melanchlænis cognomina ferre dederunt
Nimirum ab noctis nomina ſumpta toga.
Horum aliquis porrò, quo non pręſtantior alter
Aut forma, aut lingua, conſiliove fuit;
Pindi cura ingens, numeros cui donat Apollo,

Ῥίψεν ἄχος, ταρσοῖς τ' ἑαυτοῦ ἰζανέμοις.
Δέλτον, τὴν γ' ἐσορᾷς, ὑποδέχνυσο, εἶπεν ἀναστάς.
Καὶ γὰρ ἔκατ' ἱκέτης ἀγκύλα γοῦνα πέδῳ.
Δέχνυσο. τῇ μακάρων κάρτος, καὶ μήδεα φωτῶν
Εἴσεαι. ὅσσα κύθεν, γαῖα, θάλασσα, πόλος.
Μορφάς θ', αἷς μετάμειψε βροτῶν δασπλῆτις ἀνάγκη
Σώματα, τρεφθείσας τ' ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλο φύσεις.
Μέλλης μάντις ἄριστος ἔφη τάδε θέσφατα, Μέλλης
Ὀλλιάδης, Φοίβου μαντοσύνῃσι πρέπων.
Καὶ στήλαις τάδ' ἔγραψεν ἀληθέα, τόφρα πότ' ἄχθος
Τέρμ' ἕξειν τρεφθὲν πᾶσι πρὸς εὐφροσύνην.
Ὅττε νέος Φαέθων ποταμοπλανὸν ἅρμα διώκων
Γαίας προσβρέξει αἰθομένοισι δρόσον.
Καὶ στόμα συγκλείσαντες ἑὰς ἄπο βάλλον ἰωὰς
Κύκνοι. εἶτ' ἄγ' Ἀναξ νῶν ἄπο βάλλον ἄχη.
Ἠ. σὺ δ' ἐμειδήσας. στυγνὸν μάλα τῆλε λιάσθη,
Θάμβος ἰδεῖν, πένθος. φῶς πεδίοισι χύθη.
Ἀσπαστὴ πέλε δέλτος, ἐπεὶ τόκος ἔπλετο Μουσῶν,
Τερπωλὴ Φοίβῳ, καὶ Χαρίτεσσι γάνος.
Ὄφρα δὲ Ὑμνοπόλοισιν ἐμοῖς καταθύμιος εἴοι,
Ἡ θέμις ἐστί, σὺ πρὸς ταῦτα χάραττε βίβλοις.
Ὡς ποταμὸς, τὸν ἔπλειον, ἁλός τ' ὄχος, ᾧτιν' ὀχοῦμαι,
Ὑμεῖς τ' ἀλλάξασθ' εἶδος, ὃ ἀμφιθέει.
Ὦ ἴτε. ἀλλάχθητε. πέπλον μέλαν ἀργύφον ἔστω,
Δάκρυ δύης γηθοῦς, χάρμα, γέλως τε γόος.
Ἀντὶ Μελαγχλαίνων κλήθητε Νιφείμονες, αἰεὶ
Εὔχρηστοι, μολπαῖς φέρτατοι Ὑμνοπόλων.
Καὶ σὺ λάλοις στομάτεσσιν ἐς ὕστερον αἰὲν ἀείδοις
Οἴμην Κύκνε βίου, οὐ πρόφασιν θανάτου.

Ad te mutato protinus ore volat.
Et supplex, & humi curuato poplite primum,
Mox surgens. Librũ hunc tu cape, Victor, ait.
Tu cape; in hoc hominũ, cõsultaq; vimq; Deorũ
Nosces; quicquid humus, sydera, põtus habẽt.
In noua mutatas certa vi corpora formas,
Inq; aliam, atque aliam, quæ cecidere vicem.
Melles Olliades tulit hæc oracula vates,
Vates ominibus clarus Apollineis.
Veraq; marmoribus scripsit, namq; adfore dixit
Tempus, quo luctum læta relinquat humus.
Cum melior Phaëton currum sectatus in amne
Errantem, iactu roris adusta riget;
Cumq; obmutescant occluso gutture Cycni.
Ergo, Heros, lacrymas hinc dare terga iube.
Dixerat; at tu risisti (mirabile visu)
It dolor in ventos, lumen in arua micat.
Atq; ais. Aonidũ hic partus, Phębiq; voluptas,
Lætitia & Charitum grata fuere mihi.
Vt liber at nostris sit gratior iste Poëtis,
Has agedum primis vocibus adde notas.
Quod fluuius, qđ digna mari, qua cõuehor, al- (nus,
Quod vos mutari protinùs ore decet.

Ῥεῖθρα τί ἢ ῥώεσθε ἑτώσια; πήξατε πέζαν.
Ἔσκεν ἅλις καμάτων ὔμμιν ὁδοιπλανίης.
Εἶτ' ἐπίβηθι πόλονδε, συνέμπορος ὁλκὰς ἔσεται.
Ἧχι φαίνετε βροτοῖς τείρεα BARBERINA.
Ἔργον ἔφυ τόγ' ἔτελλε. νέοις πόλος ἄστρασιν ἄνθει.
Καὶ δακέθυμον ἄχος φῶτες ἔρειψαν ἄπο.
Οὖλέ τε, καὶ μέγα χαῖρε. Θεὸς νύ τοι ὄλβια δοίη
Σοὶ τόδ' ἀνερχομένῳ Θυμβρειὰς εἶπε πόλις.
Αὖθις γλῶ ἐπέβης κεχαρισμένος. αὖθις ἐπ' οὖδας
Θεὶς πόδας ἔμπλησας γλῶ ἀΐανῶν χαρίτων.
Ἐνδ' ἄφενος μελέοις, ἐν δ' ἀφνεὸν ὤπασας ὄλβον
Πασσαμένοις, μογεροῖς φωσφόρος ἀντιόων.
Αἶσις ἴδεν, Σάπις, εἶδ' Ἀνέμων, θηεῖτο Μεταύρου,
Σκυλτάννε τε ῥόος, πουλὺ γέγηθεν Ἴδιξ.
Καὶ Βοΐων πτολίεθρα, καὶ ἄσπετα φῦλα Σενώνων,
Ἤδη δὴ θοίνης, ἠδὲ τύχης μετέχον.
Αὐτή μοι Μυτίνη, Πάρμη τ' ἐπιμάρτυρες ἔστω,
Αἰχμητάων ἀνδρῶν, τρισμακάρων τε δόμοι.
Λουκερία τε, Κλάτερνα, Μακροί τ' ἐπὶ ταῖσδεσι Κάμ-
Πανδήμοις ἱεροῖς ὑψίφρονες κατ' ἔτος (ποι
Καὶ σὺ πόλις πάνδηλε μόρῳ πενθήμονι Βρούτου
Ῥήγιον, ἀρρήκτου ἄστυ τε Βριξιάλου.
Οὐ δέ μεν, οὐδ' ὄλβων, εἰ καὶ μάλα τῆλε παρ' ἀκτὰς
Ῥώου νοσφίσθης εὐρυάγυια πόλις.
Ἀλλ' ἔτι δὴ τότε μᾶλλον ἀπώναο. καὶ γὰρ ἀϋτμὰς
Ἔκφυγες Ἡφαίστου, τάς σοι ὑφῆπτ' Ἀΐδης.
Οἴχεται δ' ἀνὰ βέρεθρα τῶν κρυμνώδεας Ἄλπεις
Πηγάων Ἴδικος· καὶ Γαβελοῖο μέσα.
Ἔνθα δύω γε πέλωρα πρὸς οὐρανὸν οὔρεα δοιὼ

Ἀκρο-

Vndas ne incaſſum percurrite, ſiſtite greſſus,
Sat labor iſte, ſatis diſſecuiſtis aquas.
Tollite vos cœlo, ratis hæc comes euolet, indè
BARBERINA eritis ſydera fauſta ſolo.
Sic actum; micuitq; nouis ſplendoribus æther,
Exuit infandi ſenſa doloris humus.
Lætare, atq; vale tibi proſpera fundat Olympus.
Roma reuertēti hoc magna precata tibi eſt.
Ecce autem ad ſolidos redijſti à flumine cāpos,
Rursùm eſt muneribus terra repleta tuis.
Pauperibus præſtantur opes; cultoribus agris
Ditia dona recens Lucifer ipſe refers.
Spectabāt Anemo, Sapis, Aeſis, & vnda Metauri,
Et Scultenna fluens, & benè potus Idex:
Vrbes Boiorum innumeræ, Senonumq; cateruæ
In partem tanti proſiliere boni.
Parma mihi teſtis, Mutinæq; celebria ſepta,
Ambo belligerum tecta beata virum.
Et Luceria, Claterna, & Macri inſuper agri,
Qui celebrant certis annua feſta ſacris.
Tu Lepidi Vrbs, flēda quę cęde miſerrima Bruti;
Brixellum inuicta tu ſimul arce potens.
Nec tu expers es fortunæ, licet auia longè

Ακερσέκομοις κορυφαῖς, πυθμέσιν ἠερίοις.
Οὐδὲ γὰρ ἐστήρικτο πεπηγόσιν ἕδρα θεμέθλοις,
Αλλ' ὃν ἔχεν πρώην, αὖθι μεθῆκε τόπον.
Αντία δ' ἀλλήλοισι διαμπερὲς ἀΐσσουσιν,
Καὶ θείνουσ' ἄμοτον πάντοτε θεινόμενα.
Πληγῆς δ' ἦχος ἔβη νεάτης μετὰ πείρατα γαίης.
Γεῖα βροτῶν τρόμεον, κῆρ ἀλάλυκτο φόβῳ.
Φλὸξ δὲ πέτρης ἀνόρουσε, καὶ ἤλατο, εἶτα μάλ' αὖθις
Αμφιχυθεῖσα πέδον, καὶ πόλον εἰσανέβη.
Πάντα λυγρῶς κατέδαψε, καὶ ἐς μακρὰ κύματα πόντου
Ρίψεν, ὅπως ἀποδίῃ. οὐδὲν ἄσειστον ἔην,
Λοίσθιον ἀμπνείουσι κακὸν μέγα. πᾶσα περὶ χθὼν
Νηλεὲς αἰθομένη μαψίδιον φθινύθει.
Αὐτὸς μὲν ποδὸς ἴχνος ἐπεστήριξας ἀρούρῃ.
Οὔρεε σειοθέντην. δεῖμα δὲ φῶτας ἕλεν.
Καί σ' ὑπισωσάσαντο βαλεῖν ἄπο κόμπον ἀνίης.
Γήθεες, ὅσσ' ἔρδειν σοὶ τόδε γῆθος ἔφυ.
Οὔρεσι ῥιζωθεῖσαι, ἰδ' ἐῤῥίζωθεν, ἐπίσχειν
Ορμὰς, ἔσαν, ἔχειν ἀτρέμ', ἔτελλες, ἔχον.
Δαιομένους τε πυρὸς μαλερὴν κατέπαυσας ὁμοκλὴν,
Οὐδέ τι, εἰ πάρος ἦν, φῶτες ἴσασι, κλόνος.
Οὕτως καὶ Βοιοῖς ἀστὴρ εὐάγγελος ὤφθης,
Εσσομένου τε κακοῦ δεῖμα θοῶς σκεδάων.
Αλλ' οὐ δὴν ὑπέμεινε μόγων ἀκόρητος Αληκτὼ,
Καὶ Δαίμων, χθονίοις ὄλβια πάντα πέλειν.
Τῷ μάλα θυμήνασα παλίγκοτον ἔζεσεν ὀργὴν,
Νερτερίοιστε πυρὸς λαμπάδας ἧψε χόλῳ.
Εἰ παρεὼν, προσέειπε, κακῶν ἄπο κόμπον ἐλαύνεις,
Αταις συζεύξω ἔνθαπερ οὐκ ἄρ' ἐῆς.

Culmina celſa mouent, aëriosq; pedes:
Ollis nulla fuit firmo fundamine ſedes
Scilicèt, inq; vicem corripuere locum.
Impete ſe multo & quatiunt (ſic fama ferebat)
Pulſati & pulſant, nec datur vlla quies.
Pulſantum ſonus extremas penetrauit in oras;
Genua labant hominũ, corda timore rigent.
Exilijt ſaxis ignis, ſaltuq; refuſus
Rurſum in planitiem ad ſydera carpſit iter.
Omniaq; exhauſit, miſerandũ & in æquora lõgè
Proiecit cinerem: nil ſine labe fuit.
Exitium extremum quaſſis, crudeliter vſta
Igniuomo circum flamine terra iacet.
Ipſe quidem tellure pedem vix ponis, & vnà
Belligerant montes, pectora pulſa tremunt.
Inde preces tibi, quò gentem diſcrimine ſoluas;
Annuis extemplo; quippè iuuare iuuat.
Rupes iuſſiſti radicem figere, fixa eſt;
Pacari, ſteterunt; ſidere, facta quies.
Torrentisq; minas ſedaſti protinus ignis;
Talia num fuerint, nec memor vllus erat.
Quin aſtrum es viſus portendens optima Boijs;
Venturiq; metum diſſoluiſſe mali.

Κινήσω δ' ἀτίνακτα, μυχοῖο τ' ὀχῆας ἀράξω,
Ἐξάψω τε φλογὸς πυρσὸν ἀμαιμάκετον.
Οὐκ ἴψω μόνον αἶαν. ἄχρις πυρόεντος Ὀλύμπου
Πάμπαν αἰστώσω αἰθερίους θαλάμους.
Αὐτὸ τόδ' οἶδμα πέφυκε πυρὸς περὶ ἔμμεναι ἐνιπῆς
Ἐκβρασθὲν ὀπίσω φλέγμασι τινθαλέοις.
Ἀ πόσα Παρθενόπη. πόσα τ' αἴολος εἰν ἁλὶ χῶρος
Κλαύσει, ὅτε φλέξω Βέσβιον ἐκ θεμέθλων.
Ἔννεπεν, ὥς τε νόημα ταχεῖα προσήλλατο χώρῳ,
Καὶ σὺ μέγ' ἔσπευδες ποσὶν ἐλαφροτέροις.
Ὄφρα κεν ἀνάταισι πόροις ἀλκτήρια προφέρῃν.
Καὶ νύκε τειρομένοις προσφιλὲς ἦλθες ἄκος.
Εἰ μὴ οὐδὸν ἔρυξε Πάξου θεσδέσμοισιν ὀμφαῖς,
Βουλὰς τὰς δ' ἔμμεν ἀθανάτων προλέγων.
Βουλὰς ἡμερίοισιν ἀλιξονόοισιν ἀφύκτους,
Ταῖς δνοφερὰ χθονίων ἔργα καθηλιάσει.
Αἶψα δέ τ' ἠρέμησας, ἑκὼν δ' ἐπεπείθεο Πάξῳ.
Θάμβος δ' οὐδὲν, ἐπεὶ ὡς Θεῷ αἰὲν ἔπου.
Οὖλέ τε, καὶ μέγα χαῖρε. Θεὸς νύ τοι ὄλβια δοίη.
Σοὶ τὸ δ' ἐσερχομένῳ Θυμβριὰς εἶπε πόλις.

Nefcia quaffari quatiam, Barathriq, refringam
Vincula; inextinctus feruor in arua furet.
Iræ nec fat humus; ftellata reuellere tendam
Limina, & æthereas precipitare domos.
Innatum eft latici calidas extinguere flammas;
In cinerem flammis hunc tamen ire dabo.
Parthenope ò quantũ plorabit, & equoris vnda,
Cum ruet ex imo noxa, Vefeue, tua.
Dixit, & ex oris animo fugit ocyor illis.
Obuius at miferis tu cupis ire malis.
Ingrederisq. viam volucri pede; nec tua forte
Expers optatæ cura fuiffet opis;
Ni vetuiffet iter Patrui fapientia magni,
Illud confilium Numinis effe monens.
Confilium generi non eluctabile lapfo,
Vt fcelera è pœnis, Sol velut, atra micent.
Cõfiftis fubitò, Patruoq; haud fegnis obaudis;
Nec mirum, hic fuerat, ceù Deus, vfque tibi.
Lætare, atq; vale; tibi profpera fũdat Olympus.
Regreffo hoc ipfi Roma precata fuit.

LEONI ALLATIO V. C.

Gabriel Naudæus S. P. D.

QVæ de Alani Complanctu in vltimis quærebas, superioribus ad te meis penitus exhausi; adeoq; tuis petitionibus,& officio meo putabam fecisse satis, vt nisi nouissima hæc,quam tuo Eridano comitem esse voluisti, memoriam sollicitasset exemplarium, quæ ad eius emendationem tibi promisi, vix vnquam mihi istorum ampliùs venisset in mentem. Ago igitur in: præsentiarum cum Gaffarello, vt priusquam Giaggiolum cogitem, eius, quod in Diuorum Ioãnis,& Pauli Bibliotheca custoditur elegantissimè descriptum, copiam sibi fieri postulet,scripturus etiam postea Lutetiam ad Moræum, vt suum pariter cum San-Victoriano, & alijs, quæ proculdubio apud Nobilissimos Puteanos reperiri debent,omni diligentia,& studio collatum ad nos transmittat. Vicissimq; tuum illi Eridanum pollicear, quem Vir leporibus Atticis innutritus, doctusq; admirabilem Linguæ vtriusque concentum efformare, velut linguæ Argolicæ rotunditate exundantem plenissimè mirabitur, sat scio, & suspiciet: quemadmodum certè iam isthic faciunt Viri omnes eruditi, & inter illos præsertim, quicumque ad patrium, Latinumq; sermonem eas, quæ petuntur à Græcis Veneres, & delicias feliciter adiunxere. Ego verò qui istorum sententiæ multùm concedo maiorem in modum gaudeo, te vnum hac tempestate magnorum ingeniorum adeò vbere, & fœcunda repertum, qui facem reliquis præferret ad Græcæ poëseos dignitatem euntibus, & carmina scriberes genio illo, qui in antiquorum versibus elucet, non planè destituta. Vt propterea neque te, qui nihil,nisi excultum ingenio, & elaboratum industria facere consuesti, nec Eminentissimo Principe, quem laudare vulgari ore piaculum esset, indignus videri posset tuus ille Eridanus, cui tam nitidum Interpretem contigisse, tam tersum, & elegantem,est insuper,quod Tibi summopere graturer. Vterq; vestrum certè omnem mihi animum expleuit, etsi quamprimùm typis, vt demandetur efficias, cumulabis etiam vota, & desiderium. Vale, Venetijs vj. Kal. Septembris CIↃ. IↃC. XXXIII.